

Ya birleşeceğiz ya yok olacağız!

Mehmet Akşit

1992 yılı aralık ayında Washington DC de düzenlenen bir konferansa katılmışım. Ne zaman Washington DC'ye gitsem, muhakkak Smithsonian enstitüsüne bağlı olan müzeleri gezerim. O yıl Amerikan Ulusal Tarihi müzesinin bodrum katında Christopher Columbus'un Amerika kıtasını 500 yıl önce keşfedişi anısına sergiler düzenlenmiş. Serginin girişinde Columbus'un Avrupa'dan hareket edişi, Karayip denizinde karşılaştığı adalar ve Amerika kıtasındaki ülkeler ile ilgili çeşitli bilgiler veriliyor. Bakıyorum, İspanyolca konuşulan irili ufaklı birçok ülke var. Portekizce konuşulan tek ülke olan Brezilya'nın büyüklüğü ise dikkatimi çekiyor.

Serginin ikinci bölümünde bir Aztek pazarı canlandırılmış. Sıra sıra dizilmiş tezgâhların arasında, pırıl pırıl elbiseler içinde, kadın, kız, çoluk, çocuk Aztekliler, kimi sohbet ediyor, kimisi de alış verişle meşgul. Güneş ve gülen yüzler insanın içini ısıtıyor. Pazarın köşesinde bir yere bir kaç İspanyol askeri dizilmiş, hayran hayran olan biteni seyrediyorlar. Her şey o kadar canlı ki insan neredede olduğunu, hangi devirde yaşadığını şaşırıyor. Biraz ileride İspanyol komutanların yazdığı mektuplar sergilenmiş. Aztekliler'in çok misafirperver olduklarını ve yaşamlarını düzenli bir şekilde huzur içinde geçirdiklerini yazıyorlar.

Serginin üçüncü bölümünde İspanyol komutanı kızgın bir şekilde Aztek liderine bağırıyor. "Hayır, kilisemizi o tepeye değil sizin tapınağınızın bulunduğu yere inşa edeceğiz". Aztek lideri ise çaresiz bir şekilde İspanyol komutanını ikna etmeğe çalışıyor.

Serginin son bölümündeki gördüklerim beni şok ediyor. İspanyol askerleri kılıçlarını çekmişler oraya buraya saldırıyorlar. Kafa, göz, kulak, burun, kol, bacak her yer kan

içinde. Midem bulanıyor, gözüm kararıyor, tutuna tutuna kendimi dışarı zor atıyorum.

1999 yılında, misafir konuşmacı olarak çağrıldığım Yazılım Mühendisliği konferansının düzenlendiği İspanya'nın Caceres kentine gitmişim. Caceres Extramadura bölgesinin başkenti. Güney Amerika'yı ele geçiren askerlerin hemen hemen hepsi bu bölgeden gelmişler. Peru'yu, Meksika'yı fetheden komutanların mezarları turistlerin ziyaret ettikleri yerlerin başında geliyor. Extramadura aynı zamanda İspanya'nın en yoksul bölgelerinden. Tarih boyunca insanlar zeytin yetiştirmekle, domuz çiftçiliğiyle ve askerlikle geçimlerini zar zor temin etmişler.

Rehber aracılığı ile Caceres kentini dolaşıyoruz. Kent merkezinde saray gibi evler yapılmış. Evlerin dış çevrelerinde ne bir pencere ne de bir balkon gözüküyor. Rehber açıklıyor: "Bu evler Güney Amerika'yı fetheden komutanların evleri. Komutanlar arasında şiddetli bir rekabet hatta kan davası vardı. Ellere fırsat geçince birbirlerini öldürmekten geri kalmıyorlardı. Evlerin birbirlerine bakan cephelerinde pencere ve balkon yapmaktan kaçındılar. Her komutan gitti Güney Amerika' da ayrı bir devlet kurdu. O yüzden İspanyollar Portekizler gibi birleşip kuvvetli bir Güney Amerika devleti kuramadılar".

2002 yılında, İspanya'nın güneyini, bir zamanlar Müslüman Endülüs devletlerinin yüzyıllarca hüküm sürdüğü toprakları gezme fırsatını bulmuştum. Granada kentinin göz bebeği olan Elhamra sarayını, gül bahçelerini dolaşmışım. Elhamra sarayını gezmek tadına doyumamayacak bir şerbeti içmek gibi bir şey. Her köşesi güzellik, bilim ve Tanrı aşkı kokuyor. Müslüman, Hıristiyan ve Yahudiler bu topraklarda kardeşçe yaşamışlar. İlimle ve sanatla uğraşmışlar. Adaletle hükmetmişler. Sarayı

gezerken gördüğüm bir tabela suratıma bir tokat gibi patlıyor: “Elhamra’yı ele geçiren ve Endülüs devletlerini ortadan kaldıran İspanyol kraliçesi Isabella bu odada Christopher Columbus’a Amerika’yı fethetmesi için görev verdi”. İspanyollar birleşerek bölünmüş Endülüs devletlerinin kökünü kazımışlar. Müslümanları, Yahudileri ve Katolik olmayan Hıristiyanları sürmüşler. Gitmeyenleri katletmişler. Allah’ım nasıl olur da bu kadar uygar bir ülke bu kadar vahşi bir topluma yenilmiş ve yeryüzünden tamamen silinmiş diye sanki isyan ediyorum.

Bir toplumun başarısı belli ki iki temel öğede birleşiyor: Teknik üstünlük ve birleşmek. İspanyollar teknik üstünlüklerinden dolayı Aztek uygarlığını yok etmişler. Ancak bölünmüşlükleri onların Portekiz gibi küçük bir devletin kurduğu Brezilya’ya yenilmelerine neden olmuş. Endülüs’te ise İspanyolların daha akıllı davrandığını görüyoruz. Birleşen İspanyollar bölük pörçük olan Müslüman devletleri tek tek tarihten silmişler.

Son yıllarda Hollanda da azınlıklar aleyhine gelişen durumu izlersek nedenini gayet kolay anlayabiliriz. Türkçe dersler okullardan kaldırılmış, kültürümüz, dinimiz hor görülmüş, her olumsuzluğun faturası azınlıklara çıkarılmış, sanki hiç birimizin umurunda değil. Bir şaşkınlık hali devam edip gidiyor. En kötüsü bölünmüşlüğümüz devam edip gidiyor.

Bir kısmımız Türkiye’deki kavgaları hala burada sürdürüyorlar. Birbirimize nasıl zarar verebiliriz mücadelesini yaparken bindikleri Hollanda gemisi su almış beraberce batıyorlar, haberleri bile yok. Bazı dernekler Hollandalı efendilerinden üç beş kuruş yardım alabilmek için boyunlarını bükmüşler sessizce duruyorlar. Birleştiren Peygamberin sözde takipçisi, Hacı Bektaş Veli ve Yunus Emre’nin mirasçıları olan bizler 99 cemaate bölünmüşüz, birbirimizi beğenmiyoruz. Camiler çeşit çeşit, cemaati birbirine küskün. Türkiye’de polis sistemi var diyenlerimiz, Amsterdam’da Avrupa başkanları toplantısını protesto edenleri

hırçın bir şekilde döven, yüzlercesini hapseden görevlilerin davranışını anlayamamış, şaşkın şaşkın bakıyor. Bir kısmımız benim Türklük kimliğim önemli değil, biz Müslüman’ız diye yaranmaya çalışıyor. Ancak İslam’a yapılan hakaretler karşısında afallamışlar, öyle duruyorlar. Türkiye’de din özgürlüğü yok diyenlerimiz, Türkiye’de her hangi bir dine karşı duyulması mümkün olmayan küfürleri duyunca oldukları yere sinmişler. Türkiye’de dil özgürlüğü yok diyenlerimiz, Anadolu’da binlerce yıl öncesinden çeşitli dillerin günümüze kadar geldiğini unutmışlar, Hollanda’nın azınlık dillerine 30 yıl bile tahammül edememesine karşı ses çıkaramıyorlar. Anadolu’da topluma yararlı olan herkes kökeni ne olursa olsun kardeş kabul edilirken bazılarımız, bülbül gibi Hollandaca konuşmama ve Hollanda kültürünü Hollandalılardan daha iyi bilmeme rağmen bu toplum beni niye dışlıyor diye sorup duruyor. Türkiye’deki eğitimi şovenist bulanlarımız, Hollanda’daki okullarda diğer kültürlerle ait hemen hemen hiç bir bilgi verilmemesine karşı bir şey demiyorlar. Demokrasi konusunda kimseye pabuç bırakmayan Hollandalılar, azınlıklardan hiç bir destek görmeyenleri azınlık temsilcisi olarak seçmişler. Sözde temsilcilerimiz, azınlık haklarımızı savunacaklarına onlara övgüler yağdırıp bize sövüyorlar. Sanki geçerli bir bahane imiş gibi, azınlık haklarını kısıtlayanları değil, kırsal kesimden göç etmiş, okula gidememiş ancak altın gibi kalpleri olan insanlarımızı suçluyorlar. Ben dâhil Avrupa ideallerine inanmış birçok kişi, hayal kırıklığına uğramışız, yanıp duruyoruz.

Hanımlar, beyler, kızlar, kızanlar, Türkiye’de doğanlar, doğmayanlar, sağdakiler, soldakiler. Görmüyor musunuz? Suyun 100 derecede kaynaması gibi bir kural bu. Şaşkınlığın, küskünlüğün, sessizliğin hele hele bölünmüşlüğün hiç zamanı değil artık. Ya birleşeceğiz, ya yok olacağız!

Prof. Dr. Ir. Mehmet Akşit

19 Kasım 2003

© 2003-2005 Mehmet Akşit. Bu yazılar ancak ticari olmamak koşulu ile kullanılabilir.